

Sinisen kasvun aamiaistilaisuus 6.2.2019

Radisson Blu Marina Palace, Turku

Tulevia sinisen kasvun tapahtumia

- 6.3.2019 Future skills and learning onboard – onBoardMED -hankkeen loppuseminaari ICT-talolla Turussa – [ohjelma](#)
- 28.–29.3.2019 [Kalapäivät](#) Holiday Club Caribiassa Turussa (Pro Kala) – [Ohjelma](#)
- 3.4.2019 Merialueiden tulevaisuusskenaarion luonnokset -seminaari Helsingissä
- 9.4.2019 CSHIPP – Clean Shipping Project Platformin workshop Lyypekissä
Järjestetään [Interreg BSR Conferencen](#) yhteydessä
- 24.4.2019 [EnviSUM -hankkeen loppukonferenssi](#) Kööpenhaminassa
- 16.–17.5.2019 [Euroopan meripäivä](#) Lissabonissa
- 21.5.2019 Ecoprodi-gi-hankkeen policy seminar
- kesäkuun alussa Plan4Blue-hankkeen loppukonferenssi

Ryhmätyöskentelyvaiheen tuloksia pöydittäin

Meriteollisuus I

Alueen vahvuuksia

- Alueellinen yhteistyö jo ennestään vahvaa
- Maakuntastrategiassa otettu ala hyvin huomioon ja alueellinen edunvalvonta toimii
- Monipuolinen yritys rakenne → Monipuolinen yritys rakenne mahdollistaa moniulotteisemman yhteistyön → Parempi reaktiokyky muutoksiin
- Kestävän kehityksen pioneereja alueella
- Korkeakouluilla vahva kiinnostus sektoriin ja tiiviit yhteydet myös keskenään
- Monipuolinen koulutusvalikoima toiselta sektorilta korkea-asteille
- Korkeakoulu-yritys -yhteistyössä reagoidaan yritysten tarpeisiin yhä paremmin
- Rahoituskanavia
- Nyt hyvä taloudellinen tilanne sektorilla → Investoitava tulevaan ja monipuolistettava yritysten osaamista vielä entisestään
- Alueen osaamista arvostetaan: yhteistyöhankkeissa mahdollista tuoda omaa osaamista esiin ja oppia muilta
- Vahva suunnitteluosaaminen alueella → Ei olla pelkästään kokoonpanon varassa

Haasteita

- Globaali kilpailu erityisesti Aasiasta
- Globaalit haasteet kuten ilmastonmuutos, mahdolliset kansainväliset taloudelliset vaikeudet, EU:n tulevaisuus
- Osaavan työvoiman saatavuus: Houkuttelu muualta ja koulutus

- Ei olemassa pitkäjärjestyksiä kansallista merialan kehittämissä, kansalliset kehittämissäresurssit pirstaleisia
- Joidenkin toimijoiden vanhakantaiset asenteet ja tiedonpuute digitaalisuudesta ja ekotehokkuudesta → Omat toimintamallit kyseenalaistettava → vaatii verkostoja ja tietämyksen jakoa
- Lainsäädäntö: Annettava yrityksille myös konkreettisia porkkanoita esimerkiksi ympäristölainsäädännössä
- Samat hanketoimijat aina mukana, muu massa mukaan myös → viestittävä ja tuettava paremmin esimerkiksi hankehauista
- Kansallinen koulutuspolitiikka ei vastaa Varsinais-Suomen tarpeita

Millaista yhteistyötä alueelle tarvitaan?

- Parempi vuoronjako: ei vuoroviikoin samojen ovien taakse samoilla asioilla
- Yhteistyön sovittaminen osaksi arkipäivän työtä → uudet keinot pysyvä ajan tasalla ja yhteyksissä: Esimerkiksi säännöllinen skypevartti toimijoiden kesken?
- Yritykset paremmin yhteen startupien ja erityisesti digialan kanssa
- Toimijat paremmin yhteen poliittisten toimijoiden kanssa (mahdollisuus keskustella porkkanoista)
- Yritykset ja koulutuslaitokset entistä tiiviimpään yhteistyöhön osaamispulan osalta
 - o Yritykset mukana ajankohtaistamassa opetusta
 - o Yritykset mukaan kouluttamaan omia osaajiaan työn ohessa
- EU-hankkeet voivat toimia yhteistyön alkuaskeleina
- Organisaatio ja järjestelmämallit ylittävä ajantasainen ja dynaaminen yritysasiakkuuden hallintamalli

Tahoja

- Julkisen sektorin toimijat erityisesti asiantuntijaryhmän kautta
- Science Park ja korkeakoulut osaajien saamisessa
- Merikiihdyttämö
- Turun ja Varsinais-Suomen EU-toimisto Brysselissä
- Itämeri-yhteistyö strategioiden luomisessa
- Naapurimaakunnat mukaan!

Meriteollisuus II

Alueen vahvuuksia

- Koulutus- ja tutkimuspaikkojen yhteistyö: Turun ammattikorkeakoulu, Turun yliopisto sekä Åbo Akademi tekevät yhteistyötä merellisten teemojen parissa. Lisäksi vahvuutena niiden meriprofilaatio eli ovat brändänneet itsensä ja tekemisensä merellisiksi.
- Varsinais-Suomen alueella on paljon osaamista sekä tekijöitä.
- Varsinais-Suomen alueella verkoston vahvuutena on sen laajuus, vahva tekeminen sekä hyvä maine – näistä asioista tunnettu myös Suomen rajojen ulkopuolella.
- Akatemian ja toimijoiden yhteistyössä on vielä paljon mahdollisuuksia → alueella tunnetaan toisemme puolin ja toisin. Huomion arvoisena asiana, että akatemian ja toimijoiden yhteistyöhön on EU-rahoitukselta tuki – eli useassa rahoitusinstrumentissa katsotaan hyvällä ja halutaan tukea akatemian ja yritysten yhteistyötä.
- Alueella vahva tilauskanta.

Haasteita

- Vaikka alueella paljon osaajia, silti osaajapula – mistä osaajia alueelle? Tähän liittyy uuden teknillisen koulutuksen epävarmuus, saadaanko uutta koulutusta alueelle? Myös nykyiset verkostopinnat: miten hyvin ne ovat käytännössä toimineet?
- EU-rahoituksen jaksollisuus.
- Vaikka alueella on vahva tilauskanta, mutta kuinka pitkälle sitä lopulta on ja tulee, ja onko alueen toiminta nojautunut liikaa yksittäisiin isoihin toimijoihin?
- Alueella voisi olla lisää digiosaamista: alueen digitalisaation potentiaali ei vielä ole täysin tehossaan. Toki digitalisaation isompi käyttöönotto vaatii isoja muutoksia, kun sitä isommin otetaan käyttöön. Se vaatii prosessien uudistamista.
- Alueella tulisi kuroa aukkoja umpeen: saada koulutusta ja saada osaajia yrityksiin.

Millaista yhteistyötä alueelle tarvitaan?

- Onko yrityksillä aikaa pitkäaikaiseen kehittämiseen? Jotta yritykset saadaan mukaan, on tilaisuuksien oltava räätälöityjä juuri osallistujat huomioiden. Yrityksiä voisi kysyä tilaisuuksiin pitämään kommenttipuheenvuoroja.
- Hankkeiden yhteistyötilaisuuksia.
- Messut: erilaiset temaattiset messut, kuten Navigate.

Tahoja

- yritykset
- Baltic Port järjestää useita tilaisuuksia, MEPit ja mm. Merja Kyllönen on ollut mukana.
- Kunnat ja kaupungit voisivat järjestää messuja, kuten Naantalissa.

Varsinais-Suomen liiton rooli

- Liitto toimii alueen edunvalvojana, vie yritysten viestejä Brysseliin. (Voisiko tätä jollain tavalla jalostaa vielä enemmän, eli että miten yritysten viestit tulevat liittoon ja koostaisimmeko me esim. parin kk välein listan yritysten esittämistä asioista?)
- Liitto mukaan eri hankkeiden yhteistyötilaisuuksiin.

Biotalous (ja osittain myös matkailu)

Alueen vahvuuksia

- Tahtotila ja yhteistyö
- Maantieteellinen sijainti, itse Saaristomeri ja saaristo luovat loistavat puitteet ja motivaation
- Alueella innovatiivisia edelläkävijöitä erityisesti yrityspuolella
- Yliopistot ja tutkimus huippuluokkaa, osaaminen on hyvää, mereen liittyvä osaaminen on monipuolista sekä poikkitieteellistä – elintarvike, bioenergia, meritutkimus, myös lääketutkimusta, mutta se ei ole vielä selkeästi ollut kuvioissa mukana
- Osaaminen myös luonnon monimuotoisuuden hoitamisessa, jossa toimiva sopimus- ja ympäristötukimalli
- Silakka, merkittävästi alihyödynnetty
- Vesiviljely, paljon potentiaalia jo nyt erityisesti kalankasvatuksessa
- Kalatalous: jalostusasteen nostaminen! – positiivista, että alueella jo valmiiksi vahva elintarviketeollisuussektori

- Merellisen luonnon matkailupotentiaali ainutkertaisen saariston vuoksi valtaisa – tähän liittyen myös hyvä suojelualueverkosto
- Kalastusmatkailu
- Kunnat ja kaupungit voisivat järjestää messuja, kuten Naantalissa.

Haasteita

- Luontomatkailun kestävyys – yrityksillä tahto ympäristöystävällisyyteen mutta puuttuu matkailualueen kestävyiden visio, kriteeristö ja erityisesti brändi
- Lyhytkestoinen kehittäminen ja projektit
- Hajanaisuus
- Luonnonolot: Saaristomeren suolaisuus, lämpötila → ei erityisen tuottava merialue
- Nykyinen ympäristön rasiustaso, rehevöityminen
- Kalataloudessa haasteita ympäristön, yhteistyön, sitoutumisen ja vision kanssa. mm. ammattikalastus ja kalakantojen tila → kestävyys?
- Kotimaisen kalan kulutus – mm. vajavaisesti hyödynnetyt lajit ja villikalan pieni kulutus → haaste jalostukselle
- Ilmaston lämpeneminen
- Tietotarpeiden tunnistaminen ja esiintuominen → osaamisen hyödyntäminen
- Olemassa olevan tutkimustiedon saatavuus ja kokoaminen sekä tietotarpeiden tunnistaminen → hyödyntäminen (oma portaali?)
- Resurssin eli vedenalaisen luonnonarvojen tuntemus (perustietoa on paljon, entä mallinnus, kokonaiskuva, tiedon hyödyntäminen)
- Sisävesien tila, meren ja sisävesien yhteys paikoin katkennut
- Tutkimustulosten tuotteistaminen
- Kuluttajien valistaminen
- Viestintä – mitä on sininen biotalous? miksi se on tärkeää ja mitä mahdollisuuksia siinä on kuluttajalle, poliittiselle päätöksenteolle ja elinkeinoelämälle
- Merelliseen matkailuun liittyen saavutettavuus ja palveluvarmuus, erityisesti myös kestävyysnäkökulma

Kuka, mitä, miten?

- Tärkeää pitkäjänteisyys sekä koko sinisen biotalouden profiilin nosto
- Vesiviljely, villikala ↔ kunnat + (luvittajat) ↔ valmistava elintarviketeollisuus + kauppa ↔ tutkimus/-tieto
- Jo toiminnan suunnittelun alussa tulee ympäristövaikutusten osaajat ottaa mukaan → aito ympäristöarviointi, kompensatioiden mahdollisuus (Itämerirehu)
- Tutkimusorganisaatioiden ja yritysten yhteensovittaminen → ongelmaratkaisutyöpajat joissa aidot, yrityksiltä tulevat aiheet sekä aihepiirin tutkijat, ennakkoon valmistelu. Tutkimuksen kaupallistaminen.
- Tietotarpeita kokoava portaali/sivusto tms
- Tutkimustietoon perustuva päätöksenteko
- Rajat ylittäviä hankkeita ja eri toimijoiden yhdistämisen tilaisuuksia → monialaisuus
- Viestintä paremmaksi – vaikuttaminen yleiseen mielipideilmastoon, päättäjiin jne.
- Kestävän saaristomatkailun visio, joka yhdistää alueen toimijat. Pitää tehdä valintojakin. Turkuin hyötyy (ei ruveta Lapiksi eikä Islanniksi) – kestävyys vetovoimatekijäksi ja myyntivaltiksi

Energia

Vahvuuksia/mahdollisuuksia

- Tietoinen kumppanien hakeminen ratkaisuksi haasteisiin
- Sisäinen sähköverkko
- Referenssikohteet uusista energiaratkaisuista (Esim Toriparkki, Ratapiha, Torppala)
- Uusien energiaratkaisujen kehittyminen käyttööntovaiheeseen
- BASTU-tulevaisuustyökalu
- Paikalliset puhtaan energian ratkaisut
- Merituulivoimassa Suomella Itämeren maista ylivertaisesti suurin potentiaali
- Merituulivoiman ekosysteemin kehittäminen (GAIA Consulting)

Haasteita

- ”Lepokitkan voittaminen” – investoinnit liikkeelle
- Aurinkoenergiaan liittyvää sähköverkkolainsäädäntöä muutettava mahdollistavampaan suuntaan
- Merituulivoiman pitkät YVA+LUPA -käsittelyajat suhteessa teknologiseen kehitykseen – YVA:ttu lupa on mitoitukseltaan vanha kun vesilain mukainen lupa lopulta vanhentuu → lupakäytäntöä joustavoitettava
- Koulutus ei kohtaa teollisuuden tarpeita
- Infra on osin vanhaa – edes päivittäminen ei aina kiinnostavaa
- Not In My Back Yard yms. ennakkoluulot ohjaavat vielä liikaa uuden teknologian käyttöönottoa.

Yhteistyö

- Ratkaisulähtöisyys, tavoitteellisuus ja konkretia yhteistyön lähtökohdiksi
- Aluerakentamiseen energiatehokkuuden yhteistyöpilotteja
 - o Tarvitaan konkreettisia hankkeita
 - o Tarvitaan kokeiluja – lainsäädännöllinen erivapaus → Varsinais-Suomen liitto voisi lobata
- Koulutus + teollisuus → Luodaan tiiviimpi vuorovaikutusmalli
 - o Kumppanuusfoorumien rooli?
- Merituulivoima
 - o Varsinais-Suomen liitto voisi edistää kaavoituksen lupaprosessin keventämistä
 - o Puolustusvoimien kielteiseen asenteeseen vaikuttaminen kansainvälistä yhteistyötä benchmarkkaamalla esim. hollantilaisten malli.
- Hyvien energiäkäytäntöjen kokonaisratkaisujen foorumit (kotitalous, meriteollisuus, jne.)